

Sygn. akt VI U 4450/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 27 listopada 2013 r., znak:(...)

w sprawie: M. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia (...) do dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji
- 3) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 57 w zw. z art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 j.t.), odmówił przyznania ubezpieczonemu M. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż komisja lekarska ZUS nie ustaliła niezdolności ubezpieczonego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, który wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż jego aktualny stan zdrowia nie pozwala mu na podjęcie pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. K. posiada wyuczony zawód – nauczyciel matematyki. Ostatnio prowadził działalność gospodarczą – marketing i zarządzanie.

W dniu 20 września 2013 roku ubezpieczony złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczony posiada wymagany okres ubezpieczenia. Organ rentowy poddał go badaniu przez lekarza orzecznika ZUS, który uznał ubezpieczonego za osobę częściowo niezdolną do pracy do(...), a następnie komisję lekarską ZUS, która w wydanym orzeczeniu uznała ubezpieczonego za osobę zdolną do pracy.

-okoliczności bezsporne

W celu zweryfikowania powyższych orzeczeń Sąd powołał biegłych lekarzy sądowych z zakresu następujących specjalności: ortopedy, specjalisty medycyny pracy.

Biegli lekarze sądowi w wydanym w dniu 19 sierpnia 2014 roku orzeczeniu lekarskim rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- przebyte uszkodzenie stawu biodrowego prawego, prawego kolana i stawu skokowego ograniczające sprawność kończyny;
- pourazowe uszkodzenie nerwu kulszowego prawego pod postacią uszkodzenia nerwu strzałkowego z opadaniem stopy.

W ocenie biegłych sądowych stwierdzone schorzenia są podstawą do uznania ubezpieczonego za częściowo niezdolnego do pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji. Częściową niezdolność do pracy stwierdzono od daty 28 października 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. Zdaniem biegłych w/w schorzenia ubezpieczonego w znaczący sposób upośledzają jego zdolność zarobkową.

Tym samym, biegli podzielili stanowisko wyrażone przez lekarza orzecznika ZUS, natomiast nie zgodzili się z opinią komisji lekarskiej ZUS. Podstawą wydanej opinii sądowno-lekarskiej była ta sama dokumentacja medyczna, jaką dysponował pozwany organ rentowy w toku prowadzonego postępowania orzeczniczego.

- dowód: opinia biegłych (k. 16-17 akt sądowych)

Po zapoznaniu się z opinią wydaną przez biegłych organ rentowy pismem procesowym z dnia 8 września 2014 r. (k. 29 akt sądowych) wniósł zastrzeżenia do sporządzonej przez biegłych opinii. Organ rentowy opierając się na stanowisku Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS wskazał, że w ocenie specjalistów ortopedów orzekających w organie rentowym i zespole biegłych sądowych występują rozbieżności. Zdaniem organu, aktualnie utrzymujące się objawy uszkodzenia nerwu kulszowego prawego z opadaniem stopy, zabezpieczone odpowiednią ortezą, nie zaburzają w sposób istotny lokomocji, zwłaszcza, że funkcja biodra prawego jest prawidłowa, staw kolanowy prawy jest stabilny, bez zaburzeń ruchomości. Pozwany podniósł, iż ubezpieczony jest czynny zawodowo w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Pozwany organ wniósł o przekazanie zastrzeżeń biegłym lekarzom sądownym celem wydania opinii uzupełniającej, a w przypadku nie uwzględnienia wniosku – o oddalenie odwołania.

W opinii uzupełniającej biegli wskazali, że ubezpieczony uległ wypadkowi doznając wstrząśnienia mózgu, uszkodzenia stawu biodrowego prawego, prawego kolana i stawu skokowego oraz uszkodzenia nerwu kulszowego prawego, przy czym sprawność prawej kończyny jest nadal ograniczona – stopa prawa opada. Praca wykonywana przez badanego wymaga chodzenia, stąd niesłuszna jest ocena, iż chód w ortezie zabezpieczającej opadanie stopy nie zaburzy funkcji chodzenia. Co więcej, biegli podtrzymali swoje wnioski, co do dalszej częściowej niezdolności do pracy i prowadzenia intensywnej rehabilitacji w warunkach ambulatoryjnych do końca bieżącego roku.

-dowód: opinia uzupełniająca (k. 36 akt sądowych)

Po zapoznaniu się z opinią uzupełniającą z dnia 16 września 2014 r., organ rentowy złożył pismo procesowe (k. 50 akt sądowych), w którym zgłosił zastrzeżenia do niniejszej opinii. Pozwany podniósł, iż biegli nie ustosunkowali się do aktywności zawodowej badanego, który pracuje w ramach działalności gospodarczej. Jednocześnie wskazał, że poza opadaniem prawej stopy, przy czym jest to korygowane ortezą i nie zaburza istotnie lokomocji – innych zaburzeń w układzie ruchu badanego nie stwierdzono. W związku z powyższym organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych, biorąc też pod uwagę fakt oceny układu ruchu przez specjalistę ortopedę w komisji lekarskiej ZUS, a w przypadku nie uwzględnienia wniosku – o oddalenie odwołania.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1440 j.t.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt. 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 w/w ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 w/w ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 wymienianej ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy uwzględnił wydaną przez biegłych opinię oraz opinię uzupełniającą. Sąd uznał je za wyczerpujące, poddające wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonego w odniesieniu do jego możliwości zawodowych. Opinie te w sposób jasny i stanowczy odnoszą się do pracy wykonywanej przez ubezpieczonego i wyjaśniają na czym polegają ograniczenia w jej wykonywaniu. Powyższe opinie zostały szczegółowo uzasadnione, a ponadto wnioski w nich zawarte nie nasuwały wątpliwości co do ich trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli są doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego. Opinie wydali po zapoznaniu się z wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczonego. Stanowisko swoje fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnili.

Sąd nie uwzględnił zastrzeżeń organu rentowego i uznał za zbędne powoływanie kolejnych biegłych lekarzy sądowych. Zastrzeżenia te nie dotyczyły konieczności wyjaśnienia kwestii medycznych, stanowiąc w zasadzie wyłącznie nietrafną polemikę z prawidłowymi ustaleniami zespołu biegłych sądowych. Należy przyjąć, że także w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych, to właśnie strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejącą opinię, ewentualnie uzasadniają powołanie opinii dodatkowych. Takich okoliczności organ rentowy w toku postępowania nie przedstawił, poprzestając na kwestionowaniu opinii biegłych, z powołaniem się na własną, odmienną interpretację stanu zdrowia ubezpieczonego, co jednakże uznać należy za niewystarczające dla podważenia wydanego orzeczenia.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zwłaszcza opinie biegłych sądowych uznał, że odwołanie powoda zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając ubezpieczonemu na okres do dnia 31 grudnia 2014 r. prawo do świadczenia rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy, począwszy od dnia 28 października 2013 r.

W pkt. 2 wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy emerytalno - rentowej FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, bowiem dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczony uzyskał prawo do żądanego świadczenia dopiero w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować, a jedynie sama odmienna ocena stanu jego zdrowia dokonana przez biegłych sądowych, wobec czego wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W opiniach biegli ustalili, iż przyczyną stwierdzonej przez nich częściowej niezdolności ubezpieczonego do pracy są schorzenia wymienione w przedmiotowych opiniach, który znany był lekarskim organom orzeczniczym ZUS. Schorzenia te miały bowiem decydujące znaczenie przy ustaleniu orzeczonej przez biegłych niezdolności do pracy. W tej sytuacji organ rentowy ponosi odpowiedzialność za wadliwe orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, na podstawie którego została wydana zaskarżona decyzja.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 i § 11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013 r., poz. 490 j.t).

SSO Ewa Milczarek